

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Bergheim barnehage

N-

Vår saksbehandler
Bente Høier

Vår ref.
15/7509/614 A10 &58
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
17.04.2015

Bergheim barnehage - tilsyn 08.04.2015 etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten er tilsyns- og godkjenningsmyndighet etter forskrift for miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. som regulerer barnas arbeidsmiljø. Miljøenheten gjennomførte den 08.04.2015 tilsyn ved Bergheim barnehage.

Tilstede ved tilsynet var:

Torstein Johannesen, daglig leder Bergheim barnehage
Reidun Svaan, verneombud Bergheim barnehage
Marianne Kolberg, administrasjon, Bergheim barnehage

Fra Miljøenheten møtte

Elin Grønvold Aunet, rådgiver
Bente Løvlie Høier, sjefingeniør

1. Bakgrunn for tilsynet

Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar myndighetskrav fastsatt i Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. av 01.12.1995.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

1. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.. med veileder, "Miljø og helse i skolen", Helsedirektoratet april 2014.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Bergheim barnehage

Berergheim barnehage flyttet inn i nybygde lokaler på Bergheim i 2004. Barnehagen eies av foreldrene i privat andelslag og har 4 avdelinger.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedfokus på internkontroll og avvikshåndtering (jf §4). I tillegg ble det gjennomført en generell befarings av lokalene.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

- Oversikt over organisering og fordeling av HMS-ansvar
- Kartlegging av barnas arbeidsmiljø 10.03.2015
- Lekeplasskontroll 14.09.2014
- Rutine for registrering og behandling av avvik
- Eksempler på avviksdokumentasjon og oppfølging i 2014
- Årshjul
- Bergheim barnehages rutiner for å ivareta barnas arbeidsmiljø (avdelingsperm og ledelsens perm)

4. Hovedinntrykk

En gjennomgang av barnehagens HMS-system ga inntrykk av at Bergheim barnehage har etablert et godt system for å ivareta bestemmelsene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Barnehagens etablerte systematiske arbeid for å ivareta barnas arbeidsmiljø bør i større grad beskrives.

Tilsynet avdekket mangler knyttet til sikkerhet både innendørs og utendørs, samt avvik knyttet til støy og smittevern.

Det ble ved tilsynet avdekket 4 avvik og gitt 1 merknad.

4.1. Internkontroll generelt

Merknad 1 - Barnehagen bør foreta en gjennomgang av forskriften og ny veileder for å sikre at alle tema er tilstrekkelig beskrevet.

Observasjoner:

Barnehagen har utarbeidet et HMS-system med utgangspunkt i mal for HMS-system fra Private barnehagers landsforbund (PBL). Rutinene er samlet i avdelingsviser permer som står tilgjengelig for ansatte ved avdelingene. Ansatte kvitterer årlig at rutinene er lest. Barnehagens ledelse kunne ved tilsynet ikke dokumentere at alle tema i forskriften og ny veileder er tilstrekkelig behandlet.

Barnehagen gjennomfører et systematisk arbeid for å ivareta forskriften, men disse prosedyrene er ikke skriftliggjort. Barnehagens etablerte praksis bør i større grad beskrives/dokumenteres skriftlig.

Bergheim barnehage har etablert et system for avvikshåndtering hvor avvik registreres ved de månedlige vernerundene eller meldes muntlig til ledelsen som fører dette på avviksskjema. Leder risikovurderer avviket, beskriver gjennomførte tiltak og kvitterer når avviket er lukket. Skader på barn registreres på eget skademeldingsskjema. Andre kartlegginger (vernerunder, lekeplasskontroll etc) følges opp i egne planer.

Internkontrollsystemet bør suppleres/oppdateres på følgende områder:

- Rutiner for tur (se Miljøenhetens faktaark "Barnehager på tur – sikkerhet og hygiene")
- En mer detaljert renholdsplan, med revidert frekvens for lekevask (se senere) og vask av tekstiler fremgår
- Rutiner for å gi informasjon om alvorlige hendelser til Miljøenheten som tilsynsmyndighet (se informasjon på Miljøenhetens nettsider).
- Rutine for avvikshåndtering som beskriver hvordan alle typer avvik/mangler (skader på barn, vernerunder, lekeplasskontroll, bygningsmessig ettersyn etc) fanges opp og håndteres.
- Vedlikeholdsplan for bygningsmassen og utelekeområdet.

Vi viser også til Miljøenhetens reviderte faktaark "Internkontroll i skoler og barnehager".

4.3. Barnas fysiske arbeidsmiljø/ observasjoner fra befaring

Sikkerhet for barn på innelekeområdet

Avvik 1- Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Det må foretas en sikkerhetsgjennomgang av barnehagenes innelekeområde, og avdekkede avvik må rettes. Alle reoler skal sikres til vegg, alle tappesteder tilgjengelig for barn skal skåldesikres og det må etableres rutiner som sikrer avstenging av storkjøkken når kokk ikke er tilstede.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjoner:

Verneombudet gjennomfører hver måned en vernerunde av barnas lekeområder (ute og inne), og benytter sjekkliste for å dokumentere funn. Avvik/mangler risikovurderes og føres på handlingsplan, der det kvitteres når forholdene er rettet.

Befaringen av inneområdet avdekket flere forhold som kan medføre risiko for ulykker. Dette gjaldt manglende sikring av høye reoler og lagring av tunge/store gjenstander på ustødige reoler, manglende skåldesikring av tappesteder tilgjengelig for barn og manglende rutine for sikring av kjøkken når kokk ikke er til stede.

Vurdering

Ustødige reoler med tunge gjenstander plassert høyt oppe utgjør en risiko for skader da barn under lek kan få reolen og /eller tunge gjenstander over seg. Kjøkkenet er utformet med utstyr som et produksjonskjøkken, og er ikke utformet slik at barn kan være der uten tilsyn. Det er derfor viktig at kjøkkenområdet avstenges når kokken ikke er til stede. Tappesteder tilgjengelig for barn skal i tråd med veileder til byggeteknisk forskrift ha maks 38°C.

Tilsynet avdekket risikoforhold som burde vært fanget opp i de månedlige vernerundene. Vår vurdering er derfor at vernerundene ikke i tilstrekkelig grad har fokus på sikkerhet.

Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig.

Sikkerhet for barn på utelekeområdet

Avvik 2- Sikkerheten på barnas utelekeområdet er ikke tilstrekkelig ivaretatt.

Støygjerde og lekehus må gis en utforming som forhindrer klatring, og at barn kan havne på utsiden av barnehagen ute av syne for de voksne.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjoner

Støygjerde på deler av uteområdet og lekehus montert inntil støygjerde er utformet slik at barn lett kan klatre på dem. Støygjerdet har liggende spikerfester på innsiden mot lekeområdet. Barn som klatrer på taket av lekehus eller over støygjerdet vil kunne falle på utsiden av barnehagen ute av syne for de voksne.

Flettverksgjerde har åpninger mellom topplatt og flettverk som barn kan sette seg fast i. Gjerdet er stedvis lavt med tanke på snødybden vinterstid. Gjerdet har også skrånning mot hjørner som inviterer til klatring.

Det ble ved tilsynet opplyst at barnehagen har etablert rutiner med ekstra tilsyn på de områdene der barna kan komme seg over gjerdet/støyskjermen.

Vurdering

Utformingen av støygjerdet med liggende spikerfester og lavt tak på lekehus i flukt med høyden på støygjerdet medfører en risiko for barneulykker. Miljøenheten vurderer risikoen som størst knyttet til utformingen og den lette tilgangen til takene på de to lekehusene. For støygjerdet vurderes risikoen som størst for de lavere delene av støygjerdet. Nærheten til trafikkert veg, og at barn som forsere støygjerdet kommer ut av syne for de voksne på uteområdet, tilsier at forholdet må rettes. Vår vurdering er at sikkerheten for støygjerdet kan bedres ved at øverste spikerfeste fjernes/flyttes på utsiden av gjerdet. Takene på lekehusene må fjernes, og husene bør flyttes et stykke bort fra støygjerdet slik at gjerdet blir vanskeligere å forsere.

Flettverksgjerde bør festes bedre til topplatten på gjerdet.

Barnehager skal utformes og drives på en slik måte at skader og ulykker forebygges, og at uønskede hendelser får så begrensede skadelige konsekvenser som mulig

Smittevern, lekevask

Avvik 3- Bergheim barnehage har ikke tilfredsstillende rutine for vask av leker.

Barnehagen må etablere rutiner som sikrer at leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen vaskes minst hver 14. dag

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §17 Smittevern.

Observasjoner

Barnehagen har rutiner for lekevask som innebærer vask av leker hver måned. Dette utføres av vaskefirma.

Vurdering

Barnehagens rutiner for lekevask er ikke i samsvar med anbefalingene med Folkehelseinstituttets "Faglige råd om barnehager og smittevern" og Trondheim kommunes faktaark "Hygiene i barnehager og skoler" (revidert mars 2013). Leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen bør vaskes ukentlig, og skal vaskes minst hver 14. dag. I tillegg vil det i smittesituasjoner også være et behov for intensivt renhold av utsatte leker.

Miljøenheten presiserer at kravet om lekevask minst hver 14.dag gjelder de lekene som de minste

barna ofte putter i munnen. Andre leker kan vaskes sjeldnere. Det må derfor foretas en risikovurdering for å avdekke hvilke leker dette gjelder, og etableres tilfredsstillende rutiner for vask av disse hver 14.dag.

Lydnivå innendørs fra tekniske installasjoner

Avvik 4- Det ble ved tilsynet observert forhøyet lydnivå fra ventilasjonsanlegget i biblioteket.

Det må foretas måling av lydnivå i biblioteket, og eventuelt iverksettes tiltak slik at lydnivået er i samsvar med kravene i byggeteknisk forskrift og NS8175. Det må fremlegges dokumentasjon i form av støymåling etter tiltak.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §21 Lydforhold.

Observasjoner:

Det ble erfart et forhøyet støynivå fra ventilasjonsanlegget i biblioteket.

Vurdering:

Det er sannsynlig at lydnivået i biblioteket overskrider kravene til lydnivå fra tekniske installasjoner i NS 8175:2008 ($L_{p,AFmax}$ 32 dB).

I henhold til forskriftens §21 skal alle lokaler som er en del av barnehagens leke- og oppholdsareal ha tilfredsstillende lydforhold. Støy oppleves som slitsomt, og kan derfor medvirke til stress og helseplager over tid, selv om støyen i seg selv ikke er så høy at den gir hørselsskade.

5. Konklusjon

Det ble ved tilsynet avdekket 4 avvik fra forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Miljøenheten vurderer at de påpekte forholdene ved Bergheim barnehage ikke er i samsvar med regelverket.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse **innen 17.06.2015** på at avvikene er rettet.

Ved manglende bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at avvikene skal bringes i orden. En eventuell uttalelse må være oss i hende innen fristens utløp. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker §16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid §14 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Bente Høier
sjefsingeniør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:
Postmottak Oppvekstkontoret